

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben báhhoz hozdva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatás
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

Az ingyenes népoktatás.

(—a.) A koalíciós kormány volt kultuszminiszterének, Apponyi Albert grófnak nevezetes alkotása az 1908. évi XLVI. törvénycikk az ingyenes népoktatásról tulajdonképpen már egy hónappal ezelőtt, szeptember elsején lépett életbe, de a végrehajtásáról intézkedő miniszteri utasítás csak ma jelent meg a hivatalos lapban.

Ez a késedelem bizony elég bajt és kellemetlenséget okozott. Hogy csak egy példát hozzunk, Arad városa idejében kérte a kultuskormánytól a törvényben megállapított tandijkárpótlást, ami elég jelentékeny összeget, 17,000 koronát tett ki. Kérvényére az volt a kultuszminiszterium válasza, hogy a kormánynak nincs erre való fedezete, de mivel ezt az összeget a város nem nélkülözheti, amennyiben az még az iskolaépületekre felvett amortizációs kölcsönök fedezésére is le van kötve, a miniszter — bár a törvény nem engedi meg, ezuttal még elnézi, ha a város szedi a tandiját.

Ez sem volt rendén, de máshol ilyen felhatalmazás sem volt, mégis szedtek tandiját, mivel a végrehajtási utasítás késett.

A tandijkárpótlásra vonatkozó első utasítást, mely azon iskolákra vonatkozott, ahol a tandij a tanító fizetésére szolgált, még a koalíciós kormány adta ki. A többiekéről azonban mindeztideig nem intézkedtek, bár a törvény határozottan kimondotta, hogy tandijkárpótlásra csak azon iskolafentartók tarthatnak igényt, akik 1910. szept. 30-ig benyújtják erre vonatkozó kérvényeiket. Ez a terminus azonban elmúlt s a végrehajtási rendelet csak ma jelent meg. Persze első sorban arról kellett intézkedni, hogy ezt a terminust, amelyet saját hibájukon kívül mulasztottak el az iskolafentartók, meghosszabbítsák. Ezt meg is teszi a most megjelent végrehajtási rendelet, mely e terminus végső határidejét december 31-ben állapítja meg.

A végrehajtási rendelet különben semmi újítást nem tartalmaz, mindenben alkalmazkodik a törvény rendelkezéseire.

Nevezetesen csak azon iskoláknak biztosítja a tandijkárpótlást, amelyeknek fentartói igénybe veszik az 5 százalékos iskolai adót, ezeknek csak olyan helyeken adja meg a tandijkárpótlást, ahol állami vagy községi iskola nincs.

Ezen a címen nagyon sok iskola

eliesik a tandijkárpótlástól. Például Nagyváradon a katolikus iskolák, valamint a felekezeti iskolák (zsidó, gör. kel. és lutheránus) nem kaphatnak tandijkárpótlást. Nagyváradon ugyanis az 5 százalékos adót a községi iskolák fentartására szedik — a katolikus és felekezeti iskolák ennek igénybe vétele nélkül tartják fenn. Másrészt pedig itt községi és állami iskolák vannak s így már emiatt sem tarthatnak igényt arra. A rendelet egyenesen utasítja a közigazgatási bizottságokat, hogy az ilyen iskolák kérvényeit ezen indok megjelölése mellett hivatalból utasítsák vissza.

A többi iskolák megkapják majd a kárpótlást s így most már teljes mértékben életbe lép az ingyenes népoktatás. De vajjon meg lesz-e a várt eredménye?

Apponyiról tudja mindenki, hogy telve van nagy ideákkal, melyeket minisztersége alatt igyekezett az ország javára megvalósítani. Ilyen ez is.

De attól tartunk, hogy a gyakorlati életben ez a most már megvalósult idea kevés olyan gyermeket fog az iskola padjaira hozni, aki tandij mellett nem jutott volna oda. Nem az a csekély tandij tartotta azokat eddig vissza, hisz azt

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az előérzet.

— J. Galzy. —

Egy vendéglőben étkeztünk, s így gyakran találkoztunk. Jóképű, középkorban levő fiú volt. Ritkán szólított meg, mert tudta, hogy hallgató természetű vagyok, s napi cikkeim megírása tölti be gondolataimat. De ha mégis beszédbe elegyedtem vele, vége hossza nem volt a mesélésnek, az élcéldésnek, a melyet a délvidéki, megelégedett emberek sajátos széles nyelvével kísért. Nem is tudtam, mi a foglalkozása. Nőtlen volt és a tőzsde közelében lakott.

A minap láttam, a mint szótlanul leült rendezes helyére és szórakozottan rendelte meg ebédjét. Izgatottnak, idegesnek látszott. Egész csomó újságot vett ki a zsebéből s lázas sietséggel bontotta fel azokat. Az első lapon feliratként a következő pár szó állott valamennyin: »Rettenetes vasuti szerencsétlenség«. Alig evett valamit és tájékozódott, rémült sietséggel olvasta végig mindeniket.

Mindjárt gondoltam, hogy a szerencsétle-

nül jártak között valamely rokonát, vagy ismerősét is baj érte. Éppen meg akartam kérdezni, a midőn hirtelen felállt, zsebébe gyűrte az újságokat, a bámúló pincérnek egy tallért dobva, távozott. Reméltem, hogy este megtudok majd mindent, de nem jött el. Másnap is elmaradt.

Két hétig hiába vártam, míg végre egy napon ismét megjelent, alaposan lefogyva, sápadtan, mint nagy betegség után. Futólagos köszönésében nyoma sem volt a hajdani jó kedélynek. Majd régi megszokott helyét kérte. Észrevettem, hogy nem gyászol, de jól emlékeztem ijedt, rémült arckifejezésére, a midőn a vasuti katasztrófa napján az újságokat olvasta és akkori benyomásaim határozottabb formát öltöttek. De bármennyire is biztos voltam, hogy jó nyomon haladok, semmi kedvet sem éreztem, hogy megkérdézzem. Ő jött hozzám. S miután az étkezést bevégeztem, elkísért. Egy utunk volt, a szerkesztőség s az ő lakása egy környéken feküdt. El voltam készülve, hogy terjedős délvidéki bőbeszédűséggel előadott történetet fogok hallani, de csak hosszas hallgatás után kezdte hirtelen:

— Tudja uram, egy ember halálának vagyok az okozója. — Majd nehézkes hanglejtéssel, szokása ellenére meggondoltan, lassan ejtve ki a szavakat: — Emlékszik a langeaci

vasuti katasztrófára? És annak a szegény szerencsétlen fiatal embernek borzasztó halálára, a ki ott rekedt egy összezuzódott vagon alatt, s ki nyolc órai kínos haldoklás után a hóban, a vérben, tört-zuzott lábakkal, nyomorultán elpusztult?

Nagyon jól emlékeztem ezekre a részletekre, de nem tudtam elgondolai, mi köze legyen mindennek az előző vallomáshoz.

Aztán így szólt:

— Ezt az embert taszítottam én a halálba.

— Bizonyára egy szerencsétlen véletlen folytán — mondtam.

— Ne mondja azt, uram — válaszolt határozottan. — En őttem meg. Ha tudná, mennyire nem akart utazni, hányszor mondta el nekem rémületből reszkető hangon előérzeteit. Örültnek kellett lennem, hogy nem értettem meg, hogy nem éreztem át aggodalmait. Különbömben elmondom önnek, hogyan történt minden. A házamban egy fiatal ember lakott, azon az emeleten, a hol én. Gyakran találkoztam vele a lépcsőn. Párszor megszólítottam, s mikor megtudtam, hogy abból a faluból való, a hol az egész rokonságom tartózkodik, eléggé megbárátkoztunk. Könyveket kért tőlem kölcsön. Közös ismerősökről beszélgettünk. Rendkívül derék, jó fiú volt. Szorgalmasan tanult, valamely

Haas Fülöp és Fiai

Nagyvárad cs. és kir. szab. szőnyeg és

butorszövet gyárosok,

magyar királyi udvari szállítók

Rákóczi-ut, Rimanóczy-palota.

Az őszi idény megérkezésével a t. c. közönség szives figyelmébe ajánljuk most érkezett szőnyegeket, butorszöveteket, ablakvédőket, utazótakarókat, függönyöket, asztalterítőket, stb.

Valódi keleti szőnyegeket, perzsa, indus és smyrna minőségben

igen jutányos áron. Nagy választékban raktárunkon a „Haas“-féle Agra és csomózott szőnyegeket legjobbaknak vannak elismerve. Varrott paplanokban, gyapjútakarókban, lópokrócokban nagy raktár.

ugyis elengedték a szegényeknek, hanem a nyomorúság, soknál a könnyelműség, meg a lelketlenség, melynél fogva inkább felhasználták valamire azt a kis gyermeket odahaza, vagy küldözgették erre-arra, mintsem iskolába adták volna. Most folyik az iskolakötelesek összeírása, majd meglátjuk, mily nagy a száma a hivatalos magyarsággal ugynevezett »be nem iskolázott« gyermekeknek,

Ha csak néhány százalékot fog is javítani az ingyenes népoktatás, az is nagy nyereség. Ahhoz, hogy gyökeresen megjavuljon a helyzet, gyökeres közigazgatási reformok kellenek.

A hadügyminisztert támadják.

Bécs, okt. 4.

A Reichspost kezdte, a Zeit folytatta a Schönaich közös hadügyminiszter elleni támadásokat és ma már a trónörökshöz közelálló Vaterland azt írja róla, hogy hadügyminisztersége napjai már meg vannak számlálva. Schönaichra legelőször a keresztényszocialisták haragudtak meg, jórészt személyes okokból, de hogy támadásuk népszerű legyen, azzal indokolták, hogy Schönaich nem elég erőlyes a magyar katonai követelések visszautasításában. Ugyanezt hangoztatja ma a Vaterland is és azt írja, hogy a közös hadügyminiszter már a közeli jövőben elhagyja állását. Bécsi tudósítónk jól értesült helyről utána járt ezeknek a már napok óta szállongó híreknek és a következő értesülést nyerte:

Tény az, hogy Bécsben egy hatalmas csoport dolgozik azon, hogy a közös hadügyminisztert megbuktassa. E törekvéssel szemben Schönaichnak erős támasza a király, a ki nem szeretné, ha most a delegációk ülésézése idején válság állana be a közös hadügyminiszterium-

számítási pályázatra készült nagy buzgalommal. Egy napon furcsa kifejezés jelent meg arcában. Karácsony előtt történt. Azt kérdezte tőlem, vajjon olvastam-e a limousini vasúti katasztrófa leírását? És kezdi elmondani. Nekem!... Ha nem ismertem volna oly jól, azt hihettem volna, hogy sokat ivott. De nem, nagyon értelmesen beszélt, de minő rémülettel! Végül elmondta, hogy irni fog az anyjának, mert nem megy haza karácsonyra, nagyon fél a vasúti szerencsétlenségektől. Gondolhatja, hogy kinevettem ezt a nagy sápadt fiút, a ki egész testében remegett, mert a szerencsétlenség 8-10 ember életébe került. És mit fog gondolni, az édes anyja? Azt mondtam neki, hogy ez az ideges érzékenység a kimerültség folyamánya és sohasem volt inkább szüksége pihenésre, az anyai kényeztető gondozásra, mint most. Hogy szórakoztassam, egy mulatságos könyvet adtam neki kölcsön.

De az olvasmány nem tett csodát. Oly különösnek találtam viselkedését, hogy bevitettem magamhoz és mindent elkövettem, hogy ezt a fixa ideát kiverjem a fejéből.

Elmondtam neki, hogy az a vonal nem oly forgalmas és szinte ki van zárva egy katasztrófának még a lehetősége is. Meg aztán nem oly gyakran történnek különben sem ilyfajta szerencsétlenségek. S éppen az, hogy most zajlott le egy, nyugtathatja meg annyiban, hogy legalább egy ideig fokozottabb óvatossággal ügyelnek mindenre.

Belátta, hogy igazam van s kissé megnyugodott. Azt hittem, meggyőztem arról, hogy beteges érzékenysége a túlfeszített munka következménye s hogy szüksége van pihenőre.

ban. Ezért majdnem bizonyosra lehet venni, hogy Schönaich legalább ujévig megmarad állásában, de ha az ellene irányuló támadások nem szünnének meg, lehetséges, hogy újév után mégis odadobják őt, hogy így a keresztényszocialistákat elhallgattassák.

ORSZAGGYÜLES.

A főrendiház ülése.

Tegnap délelőtt 12 órakor a főrendiház ülést tartott, hogy megválassza a főrendi delegátusokat. A napirendre ezenkívül az igazolás és a gazdasági bizottság jelentéseit, valamint a bizottságban megüresedett tagsági helyek betöltését tűzték. A jelölések megejtésére a nagyon kis számban összegyűlt főrendek háromnegyed tizenkét órákor bizalmas értekezletet tartottak.

Gróf Csáky Albin elnök 12 óra után nyitotta meg az ülést. Az elnöki előterjesztések során bemutatja a delegációk összehívásáról szóló királyi kéziratokat.

A jelentések tudomásul vétele után megválasztották a delegációba kiküldendő huszrendes és öt pótagot.

Megválasztottak: Rendes tagok: Bobus Zsigmond báró, Bogdanovics Lucian patriarka, dr. Chorin Ferenc, Cziráky Antal gróf, Esterházy Miklós herceg, Gáll József, Harkányi Frigyes báró, Hosszu Vazul püspök, dr. István Vilmos püspök, Kulmer Miroslav gróf horvát képviselő, Láncay Leó, Laszkány Gyula, Majláth József gróf, Mártly Emil, Miklós Ödön, Molnár Viktor, Pallavicini Ede örgróf, Rudnyánszki József báró, Széchenyi Emil gróf, Zichy Ágost gróf. Pótagok: Windischgrätz Lajos herceg, Forster Gyula báró, Zichy Antal gróf, Vay Ádám gróf, Chavrak Levin horvát képviselő. Az igazoló bizottság elnökéül gróf Zichy Ágostot választották meg. A jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés véget ért.

Végre elhatározta, hogy elutazik. Mikor bucsuzni jött és megkérdezett, nem-e üzenek valamit a rokonaimnak, egész jókedvűnek látszott.

Másnap reggel, a mikor a házfelügyelő behozta az újságokat, tudomásomra jutott az éjjeli katasztrófa. Megtudtam, hogy meghalt, azzal a borzasztó halállal, a melytől úgy irtóztott. S én kergettem bele ostoba magyarázataimmal, örült optimizmusommal. Erti?

Ránéztem a készülőre és félve kérdeztem magamtól nem-e örület hatása alatt beszél. Újságom szerkesztősége elé érkezünk. Felhasználtam a jó alkalmat, hogy különös bizalmaskodásaitól megszabaduljak. De nem hagyott békében, el kellett kísérem a lakására.

A tőzsde közelében levő régi házak egyikébe, a negyedik emeletre vezetett. Kényelmesen butorozott példás rendet lehelő szobába.

A csukott tintatartó mellett élénk kötésű, színesen illusztrált könyv feküdt, azon olvasó kiadások egyike, a mely a gárda viselt dolgairól beszélt. Ezt a könyvet adta át nekem. Mintha meg akart volna szabadulni tőle. Az üres lapok között ebben a könyvben találta meg a fiatal ember vallomását, saját bűnének kétségbevonhatatlan bizonyítékát.

Csak otthon olvastam el e lapokat, a mely nagy, rendetlen, zavaros, örült betűkkel volt teleírva. Nem lehet kételkedni, hogy megérezte a bajt. Előre látta borzasztó halálát, a mint ott a vagon alatt feküdt összetört lábakkal, összezuzott kezével s könyörgött, hogy vessenek véget szenvedéseinek.

Négy nappal a szerencsétlenség előtt írta a következőket:

Mibe kerül a polgári házasság?

1895 től máig az állami anyakönyvvezetés 29,302,451 millió koronájába került az államnak. A fenti összegek csak költségvetési tételek, amelyeket a valóságos kiadások mindig meghaladtak. Például 1903-ban az előirányzott 1,282,389 koronai állami anyakönyvi kiadás helyett tényleg 1,432,389 adatot is tehát 50,000 koronával több. Es nincsenek ideszámítva azok a töméntelen állandó kiadások, amelyek az állami anyakönyvvezetés címén a törvényhatóságokat és községeket terhelik.

A celldömölki petíció. A június 1-én megtartott képviselőválasztásokon a celldömölki kerületben dr. Ostffy Lajos volt vasvármegyei aljegyzőt választották meg Kossuth-párti programmal 1218 szavazattal az ugyan-csak Kossuth-párti Maróthy László ellenében, akire 1214 szavazatot esett. Dr. Tetétleni Armin ügyvéd a kisebbségben maradt párt megbízásából petíciót nyújtott ke a Kuriához és ebben vádat emelt egy Ostffy Lajos, mint dr. Berzsenyi Dezső választási elnök ellen. Berzsenyi a kérvény szerint, hogy Ostffyt győzelemre segítse, nagyszámu igazolt szavazót utasított el és helyettük másokat szavaztatott le.

Ezt a petíciót a kir. Kuria II. választási tanácsa Zachár Emil elnöklésével már szeptember 13-án tárgyalta. Akkor azonban dr. Muzsik István, az Ostffy-választók megbízásából ellenpetíciót nyújtott be és ennek tanulmányozása végett a Kuria Tetétleni Armin dr. kérelmére a tárgyalást a tegnapi napra halasztotta.

A folytatólagos tárgyaláson Fekete Károly, a megválasztott képviselő ügyvédje választott a petícióra. Utána dr. Mézaik István terjesztette elő az ellenpetíciót. A választás eredménye — ugymond — voltaképpen jóval kedvezőbb volt Ostffyra, mint ahogyan az elnök kihirdette, mert Maróthyra olyanok is szavaztak, akiknek volt hozzá joguk, továbbá a meghaltak helyett mások szavaztak Maróthyra. Kérte, hogy ha bizonyítás elrendeltnék, a vizsgálatot ezekre az adatokra vonatkozólag is terjesszék ki.

»Ma megint úgy éreztem! Itt ültem az asztalom mellett mozdulatlanul, dolgozni akartam. És a mint legkevésbé gondoltam rá, hirtelen belém nyilallott az a rettenetes fájdalom. Egy éles lökés, mely szinte a vesémig hatolt. Majd egy erős nyomás, mely megroppantotta csontjaimat. Lábammat mintha csipővasak közé szorították volna; össze voltak zuzva, zuzva! Fel akartam emelni őket. Elettelenek voltak, ólomsúlyúak, holtak. Elkezdtem félni, remegni. Ugy félttem, hogy alig mertem hozzájuk nyulni. Pedig ott voltak a testemen s semmi bajuk nem történt... De ha ez a rettenetes dolog beteljesedik?«

Utazásának előestéjén ezt írta a könyvbe: »Különös lenne, ha megtalálnák ezt a könyvet halálom után.«

»Azt mondják, hogy beteg vagyok és jó lesz ha elutazom. Igen. Talán.«

»De hátha az ösztönünk helyesebben érez, mint az eszünk.«

»Mikor még gyerek voltam, hirtelen meghalt a nagyapám. Senki sem gondolt a dologra. De a kutyája megérezte a halálát. Egész nap nyugtalanul szaladgált a ház körül, fájdalmasan vonítva.«

»Igen. S ha én is... Mint a kutya?«

A mint becsuktam a képekkel díszített szomorú tartalmú könyvet, önkénytelen is számalommal arra a szegény emberre gondoltam, a ki bűnösnek tartja magát és a kit én sem mernék ártatlannak mondani.

* **Tolvaj tűzér.** A temesvári rendőrség értesítése szerint az ottani 20. sz. tábortűzér ezred 4. sz. tábortűzér irodájából egy padlóhoz erősített vasládának álkulcsal történt kinyitása után ismeretlen tettes ellopott: 6 darab 100 koronás, 45 darab 20 koronás, 64 darab 10 koronás bankjegyet, 1 darab 5 koronás és néhány darab 1 koronás ezüst pénzt. A lopással Schabel tűzérrelirányzó (1 csillag rangjelzés) katonát gyanúsítják, aki az útegnél a bűncselekmény éjjelen napos szolgálatot teljesített s reggel három óra tájban a kaszárnya kerítésén átmászva megszökött. Schabel néhány évvel ezelőtt francia idegen légióban szolgált s állandóan azt hangoztatta, hogy oda vissza fog férni s így valószínű, hogy a lopott pénzzel Afrikába szándékozik kimenekülni. Személyleírása; 26 éves, középtermű, sovány izmos testalkat, ovál, kissé hosszarc, halványbarna arcszín, sötétszőke oldalra fésült haj, kis világos szőke bajusz. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette.

A legújabb!	A legszebb!
Felöltők	Bluzok
Kosztümök	Aljak
Tollettek	Pongyolák
Gyermekruhák	
Készen és méret után olesó szabott árak mellett. Szövet, selyem ruha kelme különlegességek.	
SPITZER BÉLA	
Nagyvárad, Rákóczi ut.	
Elsőrendű angol és francia gyászruhák 12 óra alatt készülnek.	

* **Találtak egy fekete boát, egy ezüst fogantyús botot, egy női kézi táskát s egy pénztárcát.** Igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrségen I. em. 7. sz. szobában.

GYERMEK CIPŐK, GYERMEK KALAPOK, GYERMEK HARISNYÁK ÉS GYERMEK FEHÉRNEMŰEK legjobb minőségben és kedvező árban

REICHARD - áruháza
:: czégnél kaphatók. ::

x **Villamos csillárt** ne vásároljon, be rendezést ne készítsen, míg **Stern** nel a Bémer-téren nem beszél, felvilágosítok bárkit, ha nem is vásárol nálam. Terveket díjmentesen készítek. Raktáron tartok villamos és gáz főzőket, vasalókat, Wolfram és izzó lámpákat gyári áron házhoz szállítok. Bémer-tér 3. Telefon 556.

Friedländer I. Izsó
angol divat-szabó
Nagyvárad, Szt János-utca.

x **A Lloyd kávéház** ujonnan épített és fényesen berendezett téli kerthelyiségében október hó 5. én következő pompás mozgófényképek kerülnek bemutatásra. 1. Velecei tűzoltóság. 2. Asszonyi kíváncsiság. 3. Gépember. 4. Félvezetett udvarlók. 5. Születésnap ajándék. 6. Kovács és király. 7. Gennatol Newyorkig. 8. Élet utjai. Beléptidij nincs. Kezdetek este 9 órakor. Kétféle ételek, italokról gondoskodva van. A jövő hét folyamán az utolsó *bihari haramia*, *Vidális élettörténete* és elfogatása lesz látható. A nagyjérdemű közönség becses pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein és Urlei* kávéháziulajdonosok.

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy őszi szövet újdonságaink már megérkeztek. Kérjük t. megrendelőinket, hogy őszi megrendeléseiket mielőbb eszközölni sziveskedjenek, mert most még a szorgosabb munka előtt jutányosabban tehetünk eleget nagybecsű megbízásuknak.

HÁBER ÉS TÁRSA
első amerikai férfiszabók.
Nagy Sándor utca 1. szám.

Mikor a falevél hullik s nedvesre fordul az idő,

■ az érzékenyebb embernek különösen gondtal kell óvakodnia a meghűléstől. Megbecsülhetetlen szolgálatot tesz nekik ebben Fay valódi szodeni ásvány-paszillája, de természetesen csakis a valódi. A ki a kipróbált előírás szerint használja, biztos lehet felőle, hogy az időjárás befolyásától, ha különben vigyáz magára, semmi baja sem eshet. Fay valódi szodeni paszillája dobozoként csak 1 kor. 25 fillérbe kerül, de vigyázni kell rá, hogy ne adjanak hamisítványt.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzer, cs. és k. udv. szállító, Wien, IV-1. Grosse Neugasse 17.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Muzsikus leány.
Csütörtök: Bánk-Bán.
Péntek: Remény (premier).
Szombat: Remény.
Vasárnap d. u.: Drótostót.
Vasárnap este: Gúlbaba.

Muzsikus leány. Három este zsufolt ház nézte végig Járno poétikus szép operettjét s valószínű, hogy még husz-harminc estén hoz zsufolt házat ez a kedélyes, kedves muzsikájú operett. Ma este negyedszer adják s jegyek már alig kaphatók. Szóval a Muzsikus leány úgy indul, hogy a szezonnak valószínűleg ő lesz a Luxemburg grófja.

A Remény bemutatója. Pénteken este lesz a Szigligeti színházban a szezon első modern irodalmi estéje. Most mutatják be Nagyváradon Geyersmannak, a nagy flammand poétának híres, szép halászdramáját, a Reményt. Ez a finom mélységes hangulatu dráma a modern északi irodalom egyik legszebb gyöngye. Suetje a hering-halászok életében játszik. Maga a költemény azonban a tengernek az örök oceánnak és az élettel küzdő ember fenséges küzdelmének szimbóluma. A darab Berlinben óriási sikert hozott a költőnek és a színháznak egyaránt. Hetek óta készül a színház drámai személyzete a Remény bemutatójára. A darab előadása a legnagyobb érdeklődést megérdemli.

Bánk bán. Az október hatodikai nemzeti gyász alkalmából ma este Katona Bánk Bánját adják elő a Színházban. A társulat gondos ambícióval készült erre a klasszikus estére s az ünnep komolyságához méltó előadásban lesz része a színház közönségéhez.

IRODALOM.

A Magyar Gazdák Szemléje szeptemberi füzetje első helyen a nyiregyházi ga da kongresszuson elmondott igen érdekes beszédek közli. Következik egy aktuális cikk a hus drágaságáról, majd *Szilárd* Ferenc közleménye a magyar szociális agrárpolitikát s a füzetet a »különlélek« változatos rovata fejezi be.

Emberi okmányok a tegnapi, ma és holnap irodalmából. Ily címmel hatalmas tanulmány jelent meg kitűnő és szorgalmas filozofiai írónk *Kozári* Gyula tollából. A kötetre legközelebb visszatérünk, egyelőre csak annyit, hogy a Szent István Társulat bizományában jelent meg s ára 10 korona.

Tanítók Évkönyve az 1910-11 tanévre. Szerkesztette Wohlmut Ernő. Kiadja a Szent-István-Társulat. Harmadikban jelenik meg a Szent István-Társulat által kiadott Tanítók Évkönyve. E harmadik kötetnek is ugyanaz a célja, ugyanaz a szelleme, ami az első kettő volt s hogy azoknak célját és szellemét megértette, megszerette és méltányolja a magyar tanítókat, azt azon kötetek gyors szétkapkodása bizonyítja. Ez a harmadik kötet is minden közleményével a keresztény szellemű nevelésügyet szolgálja. Ostorozza a keresztény paedagogia külső és belső ellenégeit; egyformán óv a vallástalan észjárás tulzástól és az elfogult. maradi mozdulatlan csökkönyösségtől. Megszóllaltatja a magyar katolikus nevelésügy vezetőit. Gróf Mailáth Gusztáv erdélyi püspök, Giesswein Sándor, Komócsy István, Jehlicska Ferenc, Báthory Nándorné a szakkérdések érdemes taglálójának egész sora olyan cikkekkel szeeepelnek e kis kötetben, hogy általuk ez a magyar paedagogiai irodalom ez évi termelésének legértékesebb alkotásai közé jut. Igen becses a világhírű Foerster; Jugendlere című munkájának Ahrend Endre piarista tanár által készített fordítása ez a kis fordítás maga megérdemli az évkönyvnek megszerzését. A megszerzés pedig annál könnyebben megy, mert a Szent-István-Társulat páratlan bőkezűségéből minden tanító ingyen kapja s ára csak 1 korona.

Igazságszolgáltatás.

Esküdtzéki tárgyalások

október hóban.

Az októberi ülészakban a következő ügyeket fogja tárgyalni a nagyvárad esküdtbírórság:

okt. 17-18-19 én ifj. Endrei Lajos és társai halált okozó súlyos testi sértés büntette, beidézve 32 tanu;
okt. 20 án Turkus Simon, gyujtogás büntette, beidézve 16 tanu;
okt. 21-22 én ifj. Koszta Kálmán, rablás büntette, beidézve 21 tanu;
okt. 24-én Kiss Imre, szándékos emberölés büntette, beidézve 15 tanu;
okt. 35-én Vékony István, halált okozó súlyos testi sértés büntette, beidézve 15 tanu;
okt. 26-án Benye Sándor, szándékos emberölés büntette, beidézve 12 tanu;
okt. 27-én D. Csák József, gyilkosság büntette, beidézve 12 tanu;
okt. 28-29-én Bocsort Sándor szándékos emberölés büntette, beidézve 24 tanu;
okt. 31-én Redák Márián, halált okozó

sulyos testi sértés büntette, beidézve 14 tanu;

nov. 3-án Barna József, szándékos emberölés büntette, beidézve 9 tanu;

nov. 3-án Honis Mózes, szándékos emberölés büntette, beidézve 16 tanu;

nov. 4-5-én Gábor János, gyujtogatás büntette, beidézve 21 tanu.

Gyilkos unoka.

— Esküdtárséki tárgyalás. —

Folyó év április 19-én Béránd községben dr. Deli József parasztagdát szobájában agyonlőve találták. Ajtója belülről be volt zárva és mellette a vértócsában egy vadászfegyver feküdt. Minden jel arra mutatott, hogy öngyilkosság történt. Megerősítette a feltevést az is, hogy a szobában az asztalon egy krétával írott végrendeletet találtak.

Eszerint dr. Deli József »Tábla Földjét a jóska unokának, Házát a Józsi fiának« hagyja. Nyomatékkal még az is oda van téve: »Fene egyemeg aki megsemmisíti.«

Egy jel azonban ellene szólott az öngyilkosságnak. Az ablak nyitva volt. A csendőrség ezen az alapon nyomozni kezdett és tényleg szenzációs dolognak jött nyomára. Kiderült, hogy dr. Deli Józsefet unokája gyilkolta meg és pedig atyjának, id. Deli Józsefnek a biztatására. Az ok, amiért el akarták tenni az öreg láb alól, a legrutabb emberi önzés. Az öregnek a vagyonát akarták megszerezni, aki még mindig maga gazdálkodott és nem osztályozta meg birtokát az örökösök között. Az ajtónak belülről való bezárása és a végrendelet is csak félrevezetés akart lenni.

A szenzációs ügyet hétfőn kezdte tárgyalni a nagyvárad esküdtbírósa, dr. Csulyok Béla elnöke alatt. A vádat dr. Vattay József kir. ügyész képviseli. A védői tisztet Papp János látja el.

A tárgyaláson ifj. Deli József beismerte tettét, de azzal védekezett, hogy az öreg kezdte a veszekedést, akit a kihallgatott tanúk is házsártos embernek mondanak. Eszerint az öreg őt leakarta löni, mire ő odaugrott és dulakodás közben véletlenül elütötte a fegyvert.

Id. Deli József, aki felbujtással van vádolva, tagad.

Az ügyben tegnap már megvoltak a perpszédek is. Itéltre ma fog sor kerülni.

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u.7.

TÁVIRATOK

A kultuszminiszter és a nagyvárad püspökség.

Budapest, okt. 4.

(Saját tud.) A Neues Wiener Tagblatt tudósítója előtt gróf Zichy János kultuszminiszter nagyon érdekes nyilatkozatot tett arról a látogatásról, hogy a trónörökösnél volt. Zichy János gróf kijelentette, hogy látogatása nem volt összefüggésben a nagyvárad püspökség betöltésével. Gróf Széchenyi Miklós győri püspöknek nagyvárad püspökké való kinevezése. Ebben a dologban nem történt döntés, de mindenestre sietni kell a döntéssel, mert különben se, vége se hossza nem lesz a szenzáció hajhászásnak.

A belga királyi pár Bécsben.

Bécs, október 4.

Albert belga király ma délelőtt a kapucinus sirboltban koszorút tett Erzsébet királyné és Ruool trónörökös koporsójára. Ezután a királynéval együtt a Hofburgban meglátogatta az uralkodó család Bécsben időző tagjait. Az utcákon mindnütt zajosan ünnepelték a királyi párt.

A katonai kérdések.

Bécs, okt. 4.

(Saj tud.) Egyik jólétesült bécsi lap azt írja, hogy a delegációk októberi ülésén elsősorban a katonai kérdések kerülnek tárgyalás alá. A katonai kérdések tárgyalásán már most nagy kirohanásra lesznek a függetlenségi párt részéről. E kérdésben kemény harcra van kilátás.

A horvát béke.

Zágráb, október 4.

A legközelebbi napokban szent lesz a béke Tomasich bán és a koalíció közt. Az első lépés már megtörtént. A magyar országgyűlés horvát képviselőinek klubja a bánnal egyetértőleg jelölt delegátusokat. Tegnap délután szabadlábba helyezték Petrovics Péter tanitót, a kinek letartóztatása tudvalevőleg egyenesen a kormány rendeletére és politikai okokból történt. Petrovics köztudomás szerint az ugynevezett nagyszerb hazaárulási pör egyik vádlottja volt, a ki a törvényszék hét éveit börtönre ítélte, de a hitszemélyes tábla az ítéletet feloldotta és az ügyészséget új eljárás megindítására utasította.

Budapesti tőzsde.

Budapest, okt. 4.

A zsidó ünnep miatt a gabonatőzsdén ma nem fejlődött forgalom. Az értéktőzsdén is csak kis számban jelentek meg az emberek és lényegtelen forgalom mellett legyengültek a nagyjában névleges árfolyamok.

A kolera.

Titel, okt. 4.

(Saját tud.) Mozsor községben Dacsin Tódor téglamunkás koleras tünetek között

megbetegedett és ma reggel meghalt. A hatóság elzárta a Tisza-partot.

Nagykároly, okt. 4.

(Saját tud.) Horváth Eszter cigányleány, aki tegnap koleragyanus körülmények között megbetegedett, ma meghalt. A hatóság a legszigorubb intézkedéseket fogantatosította.

Bécs, okt. 4.

(Saját tud.) Az osztrák hatóságok a határon elrendelték, hogy csakis azokat a gyümölcsöket és más cikkeket szabad keresztül vinni, amelyek hatósági bizonyítvánnyal vannak ellátva, hogy koleramentes helyről származnak.

KÖZGAZDASÁG.

Az amerikai husgyárak rejtelmel.

Irta: UPTON SINCLAIR.

Amerikának egyik legnagyobb elbeszélője, a világhírre emelkedett »Posvány« című regénye különös aktualitást kap Magyarországon. Ezt a regényt megírta Upton Sinclair azzal a céllal, hogy otthon csináljanak rendet a husvágás, konzervgyártás körül. Megmutatja, hogy miként bánnak Amerikában a hussal. Mikor az argentinai hus kopogtat a vámsorompókon: nem érdektelen bepillantantani ezeknek a husgyáraknak a rejtelmelibe, melyeket Upton Sinclair így leplez le:

Upton Sinclair egy kivándorolt munkásnak a történetét meséli el, aki a híres Durham és Társa nagy huskészítő gyárában kapott munkát. Elmondja, hogy Packingtownban a huskészítő gyár környékén már távolról halani az állatok bögsét. A marhauvarok negyedmérföldet foglalnak el és telve vannak állatokkal. A marhaállások között huszonöt ezer kis utca vezet, amelyeket külön kapuk zárnak el. A keresztüljárókon egész csapat férfi lovagol végig, akik parancsokat osztogatnak a hajcsároknak. Itt köttetnek az üzletek. A marhalerakodóból vasutak szállítják az óriási mennyiségű állatot a vágóhidra. A gyártelepen lerakott sinek hossza 250 mérföld és naponként 10000 marha szállítatik ide. Évenként 8—10 millió állatot dolgoznak fel emberi táplálékul.

Az épületeket majdnem teljesen beborítják ezek az óriási hirdetések. Ezeken, valamint az összes újságokban és az utcasarkokon hirdeti a husokat, kolbászokat, a zsirt, a szalonnát, sonkát, füstölt oldalast, stb.

Azoknak, akik a gyárt meglátogatják azonban csak azt mutatják meg, ami az üzletet előnyös színben tünteti fel. A negyedik emeleten karzat van a látogatók részére, ahonnan a csodálatos gyors munkát megtekinthetik. Itt a sertéseket dolgozzák fel. A sertésnek egyik lábára láncot ítesznek, a lánc másik végét kerékre akasztják és így húzzák fel az állatot.

Ott vannak a szózó kamrák és füstölő kamrák is. Oránként 4—500 marhának a busát dolgozzák fel. Villámgyorsan dolgoznak a munkások itt, valamint a többi épületben, ahol a villamos gépek és gőzgépek segítségével folyik a munka. Az állatnak minden hulladékát felhasználják, a szarvából fésűt és gombokat készítenek, a lábszárakból kést és kefenyelet, a paták-ból hajtűket és gombokat, a bőrt kicserzik, a belekből hegedűburokat készítenek s a csontból műtrágyát. A Durham gyár 30 ezer embert foglalkoztat, kétszáz ezer embernek ad munkát. és az egész világba küldi szét gyártmányait, körülbelül 30 millió embernek a táplálékát.

A látogatóknak azonban sejtelmük sincs arról, hogyan folyik a munka, ezt csak a gyárban alkalmazott emberek tudják. Elmondta az egyik munkás, hogy ott dolgozott, ahol a húst

előkészítik a szelencékbe való berakáshoz. — A padló csupa piszok, és a munkás köteles az utolsó maradékokat a törölrühával egy sülyesztőhöz tolni a mely a husdarabokat a további kikészítésre szolgáló helyre juttatja. Elmondta a munkás, hogy már első nap, amikor a beleket lapátolta, egy undorító esetre jött rá.

Mindenki tudja, hogy a borjas tehennek a husa fogyasztásra nem alkalmas. Ezeket az állatokat a leborjazásig vissza kellett volna vinni az istállóba, de az idő és takarmány megtakarítása miatt ezeket is levágják. A teheneknek belső részét épen úgy kivették, mint a többiét és a világra nem jött borjúkat a többi hussal dolgozták fel. Egy napon négyezer marhát vágtak le, amelyek távoli országokból jöttek vasuton. Ezek közül sok meg volt sebezve, egynéhányuk eltört a lába és igen sok elhullott. Azonban az elhullt és beteg marhákat egész csendben feldolgozták, néhány óra múlva a fogyasztó kamarába kerültek a többi hussal együtt. Egy felügyelő orvos azt is elmondta, hogy az írónak, hogy a gümőkóros marhának a husát kreozottal kezetik és a húst a városban kimérték. A gyárosok kétezer dollárt fizetnek, hogy hallgatásra kényszerítsék a felügyelő orvosokat.

Az itt elmondottak az Egyesült-Államokban történtek, ahol a műveltség nagyobb fokon áll, mint Amerika többi részében. Ha büntetlenül folynak ott ilyen visszaélések, vajon bizalommal tekinthetnénk-e az Argentiniából behozott fogyasztott húsra?

Gyorsvonatok feltételes megállítása Melcsicz állomáson. A budapest—galánta—szolnai vonalon közlekedő, Budapest nyugodti p. udvarra d. e. 9 óra 40 perckor érkező, valamint a Budapest nyugodti p. udvarról este 6 óra 50 perckor induló gyorsvonatok t. évi október hó 1-étől kezdve Melcsicz állomáson utasoknak fel és leszállás céljából feltételesen meg fognak állítani. Az előbbi gyorsvonat Melcsicz állomást reggel 5 óra 40 perckor, az utóbbi pedig éjjel 10 óra 41 perckor, érinti.

REGÉNYCSARNOK.

R ó z s i k a.

Irtta: **White-Mellville G. J.**

— Angolból. — 118

Mi igen soká haboztunk s elleneink előnyükre használtak től tétlenségünket; mi nagyon is mérsékelték valánk kéréseinben, s önként hívék, hogy atig vesszük komolyan a dolgot, s hogy elodázhatsanak ígéretekkel, mikor kenyeret kerünk. De a francia nemzet végre fölébredt álmából, megrázta dicséni sörényét, kitágítá hatalmas izmait, kinyujtá karmait és beszívta a vérszagot, mely a levegőt áthatja, mi alatt a sivatag megrendül ordításától. De félre a képzelődéssel és metaforákkal! En honfitársimhoz intezem szavaimat, kik mint a világ tudja, kitűnő helyet foglalnak el más nemzetek között az ész, kitartás és nyugodt, józan gondolkodás fényes tulajdonságainál fogva. Mi nem vagyunk oly nép, kiket egészséges itéletüktől egy frázis, érzés vagy eszme eltéríthetne. Neml mi következetesek, gyakorlatiak vagyunk, téjünk tehát a világos tényekre.

— Igen, mi franciák vagyunk. Van-e egy is köztünk, ki elfeledhetné szeretett hazájának történetét?

Kell-e mondanom, hogy ezen vészes növény, az upasfa — udvariasságból királyságnak nevezik, mennyire széterszét gyökereit és ágait, melyet a félelem plántált, a corruptio ápolott és a melyet vérrel locsoltak?

Kell-e mondanom, hogy Lajos, a kövér, mikép használta a jogvédelmet ürügyül hatalma megalapítására, hogy Fülöp, a felséges, mikép

terjeszté ki annak javadalmait, — hogy Fülöp, a szép, mikép csinált a számára egy oly törvénykönyvet, melyet tetszés szerint magyarázhattak azok, kiknek hivatásuk a törvényeket ismerni, — hogy a rendes adók, rendes csapatok és az ágyuk dörgése VII. Károly alatt mikép tették e hatalmat physikailag erőssé, mihez aztán XI. Lajos még a diplomaiiai finomságot és ördögi árulást csatolta.

(Folyt. köv.)

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, oktt. 4.

A gabonatőzsde.

50. kilogramonkint.

Buza októberre — — — —	—	—	—
Rozs októberre — — — —	—	—	—
Zab októberre — — — —	—	—	—
Tengeri májusra — — — —	—	—	—

Irányzat: —

Értéktőzsde.

Magyar hitel — — — —	850.50
Osztrák hitel — — — —	664.25
4%-os koronajáradék — — — —	—
Államvasut — — — —	760.50
Jelzálogbank — — — —	485.50
Leszámitoló bank — — — —	605.—
Hazai Bank — — — —	—
Kereskedelmi részv. — — — —	750.—
Rimamurányi — — — —	—
Salgótarjáni — — — —	—
Közuti vasut — — — —	762.50
Városi villamos — — — —	407.—
Adria — — — —	—

Irányzat: Kedvelten.

A szerkesztésért felelős:

Dr V U C S K I C S G Y U L A.

Ha melege van,

ha fáradt, vagy unatkozik, siessen **Kecskeméthy István**

„NEMZETI“ kerthelyiségébe,

hol üdülést, kellemes szórakozást, **ingyen,** kitűnő italokat és izletes ételeket

olcsó pénzért kaphat. Ha lehet, ne menjen egyedül, hanem családjával és barátaival, hogy a kellemes szórakozást megoszthassa velök.

— Minden este fényes műsoru —

mozgófénykép előadás.

A kávéház egész éjjel nyitva.

Figyelemes és pontos kiszolgálás. Társas ebédek, vacsorák és abonensek polgári árban lesznek kiszolgálva. — Minden nap

friss flecken.

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a NEMZETI szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatal.

23006—1910.

Hatósági rendelet.

A cholera behurcolásnak és terjesztésének megakadályozása céljából megtiltom, hogy a cholera bacilosokkal fertőzött Duna folyamból kifogott halak a város területére behozassanak s azok itt árusíttassanak.

E tilalom áthágóit az 1876. XIV. t. c. alapján szigoruan megbüntetni s a béhozott vagy árusítani szándékolt dunai halakat pedig elkoboztatom és megsemmisíttetem.

Ezen rendeletet Horváth Géza t. alkaptányynal (vásárbiztossal) állandó ellenőrzés és szükséges intézkedések megtétele végett azon hozzáadással közlöm, hogy a tilalomról és az esetleges megszegés következményéről az összes árusítókat értesítse.

Nagyvárad, 1910. szeptember 23.

G E R Ö rődkapitány.

Bornymó zsákok.

Ürmös ágyhoz való cikkek a legjutányosabbak o kaphatók. o

Mezey János és Társa cégnél

Szent László-tér.

A REKLÁM

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben legjobban és legolcsóbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál

BUDAPEST, VII. k., Erzsébet-körut 41. sz.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és páratlan pontossággal eszközölnék hirdetések és reklámok az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

256 kitűnő naptár kizárólagos bérlete!

Költségvetések és -- Telefon
tervezetek ingyen! | 12-06.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

könyv és hirlapkiadó vállalat

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSÓ-UTCZA 5. SZ.

A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal u j o n n a n berendezve.

Mindennemü hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben
≡ készítettnek. ≡

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTUL“
politikai napilap kiadóhivatala.

Alapítottott:
1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett
a „Tiszántul“-ban közöltetnek.

Alapítottott:
1894.

Gyermekjáték

a Schicht szappannal való mosás,
mert egyszerre tisztít és fehérit is,
s megtakarít minden fáradságot
és megerőltetést!

Baross-utca 60. számú
ház földszintjén két
szoba, konyha
és mellékhelyiségekből
álló lakás 1910 évi

november 1-től kiadó

Értekezni lehet Pol-
gári Takarékpénztár-
nál, Kossuth-u. 4. sz.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40
gyertyás Wolfram lámpa **árabja 3.60 kor.**
100 gyertyás 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa **árabja 72 fillér,**

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindeannemű izzólámpa különlegességek, fény-
képes lámpák ugyancsak legolcsóbb
áron kaphatók.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kapha-
tók s a villamos telepen külön e
célra épített nagy

← csillár-raktárunkat →

megtakintásra ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bőví-
tését, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szál-
litását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Őszi idény

beköszöntése alkalmával felhívjuk a t.
vásárló közönség figyelmét

helyi gyártmányainkra,

melyek csak fiók üzletünkben jutnak
eladásra **szabott egységárak** mellett.

Moskovits Farkas és Társa

cipőgyár R.-T. Nagyvárad.

Központi fiók üzlet:

Kossuth-utca gyár épület.

II. fiók üzlet:

Rákóczi-ut Bazár épület.

Vidéki megrendelések pontos
és gyors ellátást nyernek.

Szives tudomására hozom a n. é.
közönségnek, hogy Nagyváradon,
a Zöldfa-passage-ban levő

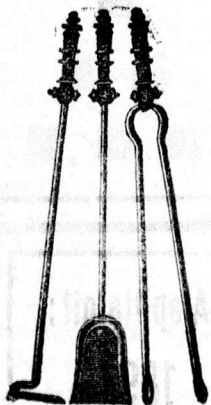
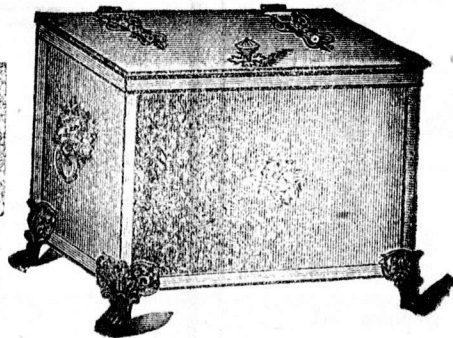
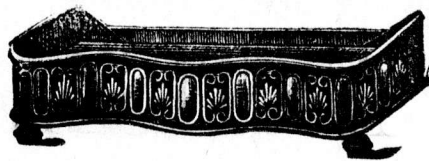
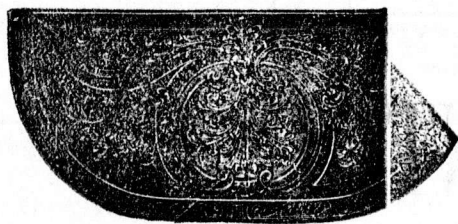
szücs-üzletemben

minden szakmába vágó munkák sze-
mélyes felügyeletem alatt készülnek.
Gallérok, muffok, szörme-kabátok ujon-
nan. Javítást és átalakítást olcsón
és pontosan eszközölök.

Szives megbízást tisztelettel kér

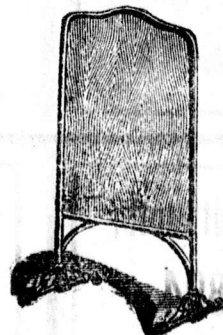
DÓZSA JÁNOS,

szücsmester.

Eredeti **METEOR** folytonégő és
öntött vasoszlop kályhák, takaré-
tüzhelyek, kályhatálcák, kályhaelö-
tetek és kályha ellenzők. ::

Fa- és széntartó kosarak tüziszerek,
a legizléesesebb kivitelben és legol-
csóbb árban

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon helyben és vidéken 390.